

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Corpus Doctrinae Christianae

Melanchthon, Philipp

Lipsiae, 1572

VD16 M 2890

Qvare Opvs Est Evangelii Promissione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36094

pro Evangelio docent Legem aut Hesiodum, hoc est, iudicium naturale rationis. Ergo intendenda mens est atq; oculi in hanc partem, Gratis. Ideo enim necesse est de gratuita promissione doceri, ut res sit certa, ut conscientijs eximatur dubitatio, ut habeantur consolationem in veris terroribus. In his enim vere iudicari oportet, quam sit opus hac gratuita promissione. Et ad hoc certamen hanc doctrinam maxime referenda est. **I L L V D** autem sciendum est, promissionem oportere fide accipi: Id Paulus docet Roma. 4. **I**mpietas ex fide, ut sit firma promissio. Et Iohannes ait: **Q**ui non credit Deo, mendacem facit eum, &c. Proinde particula Gratis, non excludit fidem, sed conditionem nostræ dignitatis excludit, & nostram causam beneficij à nobis in Christum. Itaq; neq; obedientiam nostram excludit, tantum causam beneficij à dignitate nostræ obedientiæ transfert in Christum, ut beneficium sit certum. Concionatur igitur Evangelium de pœnitentia, sed ut certa sit reconciliatio, docet remitti peccata, & nos placere Deo, non propter dignitatem pœnitentiæ, aut nostræ novitatis. Hæc est necessaria consolatio pijs conscientijs. Atq; hinc iudicari potest, quomodo hæc consentiant, quod dicitur Evangelium concionari de pœnitentia, & tamen gratis promittere reconciliationem. Sed de hac collatione paulo post copiosius dicemus.

D E F I N I T itaq; Christus Evangelium Lucæ v. 1. plane ut artifex, cum iubet docere pœnitentiam & remissionem peccatorum in nomine suo. Est igitur Evangelium prædicatio pœnitentiæ, & promissio, quam ratio non tenet naturaliter, sed reuelata dominus, in qua Deus pollicetur, se propter Christum Filium suum remittere peccata, & nos pronuntiat iustos, id est, acceptos, & donat Spiritum sanctum, & vitam æternam modo ut credamus, hoc est, credidimus, hæc nobis propter Christum certo contingere. Atq; hoc gratis pollicetur, ut sint certa. Hæc sit Evangelij definitio, in quibus membris complexi sumus beneficia Evangelij propria, scilicet, quod propter Christum gratis remittantur peccata, quod gratis pronuntiemur iusti, hoc est, reconciliati, seu accepti, & hæredes vite æternæ. Hæc tria membra paulo post explicabimus. Tantum hic nomen, hæc propria Evangelij beneficia esse, quæ alioqui vno verbo Iustificationis comprehenduntur.

QVARE OPVS EST EVANGELII PROMISSIONE.

Postquam natura humana oppressa est peccato & morte propter Adæ lapsum, etiamsi manet aliqua noticia legis, tamen quælibet res in natura peccatum, conscientia non possunt statueri de Deo.

religione ignoscere, si nihil nisi legem audiant. Lex enim non docet
 remitti peccata. Scimus autem nos non sine peccato esse. Idq;
 ceruimus, cum iudicio Dei vere perterresunt mentes. Est
 opus gratuita remissione, Ideo Deus per misericordiam reue-
 nit, se velle nobis ignoscere ac restituere vitam æternam. Et addi-
 vimus pro nobis, scilicet Filium suum, vt sciremus hæc nobis
 propter Filium donari, non propter dignitatem nostram, aut merita
 nostra. Idq; Euangelium statim promissum ac reuelatum est post la-
 psam Adæ, ne deesset consolatio primæ illi Ecclesiæ.

Est quæ vnum & idem Euangelium, quo omnes sancti ab ini-
 tio mundi saluati sunt omnibus temporibus, Adam, Noë, Abraham,
 Iacob, Prophetæ, Apostoli. Non est igitur imaginandum, Patres le-
 ge natura saluatos esse, Iudæos lege Moyse, nos saluari nostra quadam
 lege. Ino vna lex est moralis omnium ætatum, omnium gentium, vt
 supra diximus, sed nec Patres, nec Iudæi, nec Gentes, nec nos ideo
 saluamur, quia legi satisfacimus: Nemo enim legi satisfacit. Et lex
 relinquit dubitantes conscientias. Atq; hoc interest inter Patres &
 Xenophontem, Ciceronem, ac similes viros optimos: Legem norant
 verum, sed Euangelium non norant vtriq;. Xenophon, Cicero, & simi-
 les dubitabant, an Deo curæ essent, an haberent Deum propitium, an
 mandarentur à Deo. Et si enim legem norant, tamen videbant se non
 esse innocentes. Lex autem docet Deum propitium esse his, qui sunt
 sine peccato. Non norant Euangelium de gratuita remissione pecca-
 torum. Abraham vero, Iacob & similes, quia norant Euangelium, sta-
 bilitate sibi remitti peccata, se habere Deum propitium, se Deo cu-
 rare esse, se exaudiri à Deo, etiamsi essent indigni. Ideo scriptum est:
 Abraham credidit Deo, & reputatum est ei ad iusticiam. Vna est lex,
 in natura nota omnibus gentibus atq; ætatibus: Est & vnus Euange-
 lium, sed non natura notum, verum reuelatum diuinitus. Ideo Pau-
 lus vocat mysterium absconditum. Et Iohannes ait, Filius qui est in
 simo Patris, ipse enarrauit nobis. Sed hæc omnia erunt illustriora,
 cum dicemus paulo post de gratia & de iustificatione.

Quia autem diximus idem Euangelium fuisse patrum, videndum est quo-
 modo statim ab initio Euangelium reuelatum sit. Ac citabo paucos
 quosdam locos, ad quos in lectione Prophetarum referri similes de-
 bent: Nam Euangelium Paulatim clarius reuelatum est, & apparebit
 Prophetas predicasse hanc gratuitam reconciliationem.

Pro-
 pter hoc de Christo & beneficijs Christi primum reuelata est Adæ
 statim post lapsum, vt cum incidisset in iram Dei & mortem, haberet
 consolationem, qua sciret & Deum rursus propitium esse, & fore, vt
 vnus aliquando aboleretur. Nam hæc duo beneficia clare proponit
 illa primæ promissio, quæ etiam subobscura videtur, tamen Adæ in re
 præsentem

presenti non fuit obscura: Inimicitias ponam inter te & mulierem, & inter semen tuum & illius semen, ipsum conteret caput tuum, & tu insidiaberis calcaneo eius. Mirabilis narratio est, & quæ impio scilicet & fabulosa videri possit: Sed pii vident res maximas brevibus verbis significatas esse. Describitur enim initio poena peccati, scilicet quod propter peccatum Diabolus crudeli tyrannide vexaturus genus humanum, videlicet peccatis & morte: Sicut ipsa mundi historia testatur, quæ tota in hac horribili concione Adæ picta ostenditur.

D E I N D E additur brevis descriptio regni Christi, scilicet tamen esse, ut semen mulieris conterat caput, hoc est, regnum seminis, hoc est, aboleat peccatum & mortem. Hac consolatione excitatur Adam, agnoscat se habere Deum placatum, et si videt se indignum & immundum esse: Videt quid amiserit, sed expectat semen suum, quo amissa iusticia & vita æterna restituantur. Hac fiducia misericordiam placet Deo: & quod additur, Diabolum insidiarium esse calcaneo seminis, intelligit fore ut & Christus & sancti assilantur ab eo vita, & tamen Christus vincat regnum Diaboli. **POSTEA** nonatur hæc promissio ad Abraham: In semine tuo benedicentur omnes gentes. Significat enim omnes gentes iam maledictas esse hoc est, Deum irasci omnibus gentibus, easque oppressas esse peccato & morte: Sed futuram, ut per Abraham semen rursum ab his malis liberentur. Atque ita interpretantur hanc promissionem ipsi Apostoli, ut constat ex Paulo & ex Actis. Præterea in eadem historia Abraham additur imago iustificationis. Deus consolatur Abraham, dicens: Noli timere, Ego sum protector tuus. Addit item promissionem de semine. Huic voci credit Abraham, hoc est, quantum videtur & agnoscit se immundum & indignum esse, tamen statim se habere Deum propitium propter ipsius misericordiam & promissionem, ita pronuntiatur iustus. Id exemplum docet, nos promissionem & fide reconciliationem consequi. Fides autem nititur non tantum dignitate, sed tantum misericordia Dei. **S E Q U I T U R** paulatim multæ conciones & exempla de remissione peccatorum. Sed clarissima sunt sententiæ in Psalmis & Prophetis. In his clarè passim proponitur Euangelium. In Psalmis petit remissionem peccatorum, propter misericordiam, non propter suam dignitatem, sed pro merito, ut: Non intres in iudicium cum seruo tuo, quia non exaltabitur in conspectu tuo omnis vivens. Hæc certe non est legatio, quæ misericordiam petit, & confitetur peccatum, & quæ omnes condeninat, ut sciamus omnes gratis nobis remitti peccata. Dixi, confitebor adversum me iniusticiam meam, & tu remittes peccatum cordis mei, hæc describit sacerdotem Christum: Tunc

in æternum. Testatur igitur hunc sacerdotem placaturum esse
 nos, & redditurum esse æternam iusticiam, & æternam vitam,
 ut vocat æternum sacerdotem.

ET ad hanc sententiam de
 nostra remissione accommodandi sunt similes loci in Psalmis. Ita
 non da ceseant nobis suavissima carmina, & firmam consolationem
 ferrent. Nam si iudicabimus illas promissiones pendere ex nostra
 indignitate, cum Psalmi iubent nos lætari, considerare misericordia,
 semper reclamabunt conscientia, nos indignos esse, nihil pertinere
 has promissiones ad indignos. Quare aduersus hanc ipsam dubita-
 tionem erigendus est animus, & sciendum, quod illæ ipsæ voces, quæ
 nos lætari iubent, ideo propositæ sint, ut medeantur illi ipsi dubita-
 tioni, conceptæ ex nostra indignitate. Quod si sentiemus nobis pro-
 mitti gratis reconciliationem, tum vero fides erit certa, & vere gra-
 tulabimur nobis misericordiam, & Deo agemus gratias. Sed tanta est
 infirmitas & angustia humani animi, ut hanc magnitudinem miseri-
 cordiæ non possit capere. Ita oppressi sumus opinione & iudicio leg-
 is, ut non possimus persuaderi de Euangelio, & omnibus & gratis
 offerri misericordiam. Quare fides perpetuo cum hac nostra infirmi-
 tate luctari debet, ut nos erigamus, & discamus Deo confidere, &
 cum vere inuocare & colere.

APUD Iesaiam multæ sunt
 notiones de Christo, de remissione peccatorum, de æterna vita.
 Cap. 53. clare testatur promitti remissionem peccatorum, & quidem
 propter Christum, non propter nostram dignitatem. Posuit Domi-
 nus in eo iniquitates omnium nostrum. Et ne Iudæi putarent se me-
 ritum remissionem peccatorum hostijs Leuiticis, testatur aliam ho-
 stiam restare, quæ vere sit abolitura peccatum: Poner animam suam
 lulum pro peccatis. Item: Condemnat omnes. Omnes, inquit,
 recusat, ut sciamus nos propter misericordiam, non propter di-
 gnitatem nostram, consequi beneficia Christi. Postremo addit cla-
 rissimum testimonium: Noticia eius iustificabit multos. Quod certo
 sanctorum sit nos ita iustos pronuntiar si agnoscamus Christum,
 licet si agnoscamus Deum nobis propitium esse propter Christum.
 Exponit erit dubitandum propter nostram indignitatem, non erit
 temerarium nos esse iustos propter Legem. Sed desino recitare plura
 testimonia: Hæc enim exempli causa recensui, ut animaduertant le-
 gitimè in scripturis, quæ loca proprie de lege, quæ proprie de Euan-
 gelio concionentur, & discrimen obseruent inter Legem & promif-
 siones Euangelij. Nam hi duo sunt præcipui loci, & capita præcipua
 scripturæ, ad quæ omnes partes prudenter referendæ sunt.

HACTENUS definiuimus Euangelium, & discrimen monstra-
 uimus legis & Euangelij. Sed hæc omnia erunt illustriora, cum de iu-
 stificatione, de fide & operibus dicemus. Nunc tantum vna quædam
 particula

particula addenda est, videlicet: Sicut necesse est scire, Euangelium esse gratuitam promissionem: ita necesse est scire, Euangelium promissionem vniuersalem esse: hoc est, offerri & promitti omnibus hominibus reconciliationem. HANC vniuersalem tenere necesse est aduersus periculosas imaginationes de prædestinatione, ne obtemus hanc promissionem ad paucos quosdam alios pertinere, non pertinere ad nos. Non enim dubium est, quin omnium animos imaginatio exercent. Et hinc ortæ sunt multæ disputationes scripturæ prædestinatione minime vtilis. Nos vero statuamus, Euangelij promissionem vniuersalem esse. Sicut enim prædicatio penitentia vniuersalis est, ita prædicatio remissionis peccatorum vniuersalis est. hæc colligantur sententiæ vniuersales de Euangelio, quæ passim in scripturis extant, vt Iohan. 3. Sic Deus dilexit mundum, vt filium suum vnigenitum daret, vt omnis qui credit in eum, non pereat. Item Paulum: Concluit omnes sub peccatum, vt omnium miseretur. Hæc nunc monuisse satis est. Nam de hac vniuersali iterum dicendum erit infra de prædestinatione. Quod autem non omnes consequantur Euangelij promissa, eo fit, quia non omnes credunt. Nam Euangelium etsi gratis promittit, tamen requirit fidem, oportet enim promissionem fide accipi: Ac particula Gratis, non excludit fidem, sed excludit conditionem nostræ dignitatis, vt supra dictum est, & pollet, vt promissionem accipiamus, id non potest fieri aliter nisi fide.

DE GRATIA ET DE
IUSTIFICATIONE.

HIC locus continet summam Euangelij. Monstrat enim proprium Christi beneficium, proponit firmam consolationem populo, docet qui sint veri cultus Dei, quæ sit vera inuocatio, præcipit discernit Ecclesiam Dei à cæteris gentibus, Iudæis, Mahometanis, & Pelagianis, hoc est, omnibus, qui imaginantur hominem iustum esse lege seu disciplina, & iubent dubitare de remissione peccatorum. Ideo autem magna est opinionum in hoc loco dissensio. Quia plerumque sequuntur humana iudicia, neglecta simplici doctrina Prophetarum Christi & Apostolorum. Imo hanc transformant in Philosophicam extenuant peccatum in naturam, cogitant lege Dei tantum requirere disciplinam. Deinde imaginantur, nihil interesse inter Philosophicam & Christianam iusticiam. **O**MNIBVS ætatibus hæc præcipua & humane imaginationes obscurarunt veram Ecclesiæ doctrinam. Sic Pharisei sentiebant se lege iustos esse. Deinde quia necesse quærere de Messia, cur is venturus esset, fingebant ideo venturum esse, vt mundi imperium constitueret: non intelligebant oportet